



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-29(3)/15/AgŁ

Warszawa, 20 maja 2015 r.

DECYZJA DIH-1/37/2015

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Iwony Bonieckiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą PHU AMG Iwona Boniecka w Warszawie, od decyzji Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Warszawie oznaczonej datą 1 kwietnia 2014 r nr PO.51.KB.13.2015.KP (nr akt sprawy: Ż.8361.282.2014), którą ww. przedsiębiorcę zobowiązano do uiszczenia kwoty 1 167,65 zł (słownie: jeden tysiąc sto sześćdziesiąt siedem złotych 65/100), stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych czekolady mlecznej z całymi orzechami „Pasja Smaku” o masie netto 100 g, wyprodukowanej przez ZWC „Millano” Krzysztof Kotas, ul. Wysogotowska 15, 62-081 Przeźmierowo – utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 12-14 listopada 2014 r. przez inspektorów reprezentujących Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Warszawie, zwanego dalej „Mazowieckim WIIH”, w sklepie Freshmarket z 8384, przy Al. Armii Ludowej 13A/13B w Warszawie, należącym do przedsiębiorcy Iwony Bonieckiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą PHU AMG Iwona Boniecka w Warszawie, zwanej dalej również „stroną”, pobrano do badań laboratoryjnych m.in. próbkę czekolady mlecznej z całymi orzechami „Pasja Smaku” o masie netto 100 g, oznaczonej datą minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed końcem: 12.2014” i nr partii produkcyjnej „1220”, wyprodukowanej przez ZWC „Millano” Krzysztof Kotas, ul. Wysogotowska 15, 62-081 Przeźmierowo, zwanej dalej „czekoladą mleczną”, w ilości 5 opakowań jednostkowych, z partii liczącej 30 opakowań jednostkowych o łącznej wartości 89,70 zł (2,99 zł/op.) – co udokumentowano w protokole pobrania próbki z dnia 12 listopada 2014 r. nr 094546.

Równocześnie z tej samej partii produktu pobrano i zabezpieczono dodatkową próbkę, w ilości odpowiadającej ilości pobranej do badań laboratoryjnych (próbkę kontrolną), którą pozostawiono w placówce pod nadzorem kontrolowanego – co udokumentowano w protokole pobrania próbki z dnia 12 listopada 2014 r. nr 094547.

Powyższe udokumentowano w protokole kontroli z dnia 14 listopada 2014 r. (nr akt kontroli: Ż.8361.282.2014).

Badania cech organoleptycznych i fizykochemicznych wykonane przez Laboratorium Kontrolno-Analityczne Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Olsztynie, zwane dalej „Laboratorium UOKiK w Olsztynie” wykazały, że czekolada mleczna była niezgodna z deklaracją producenta zamieszczoną w tabeli wartości odżywczej na etykiecie opakowania jednostkowego, z uwagi na wyższą zawartość cukrów (tj. stwierdzono 47,9 % ± 0,9 %, a deklarowano 34,9 %) – co udokumentowano w sprawozdaniu z badań z dnia 17 grudnia 2015 r. nr 575/2014. Z akt sprawy wynika, że przy ocenie wyników badań odnoszących się do zawartości składników odżywczych (w tym m.in. cukrów), zadeklarowanych w tabeli wartości odżywczej na etykiecie opakowania jednostkowego, Mazowiecki WIIH uwzględnił limity tolerancji określone w tabeli 1 rozdziału 3 przewodnika Komisji Europejskiej z grudnia 2012 r. zatytułowanego „Wytyczne dla właściwych organów w sprawie kontroli zgodności z prawodawstwem UE w odniesieniu do: rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenia (WE) nr 1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004; oraz dyrektywy Rady 90/496/EWG z dnia 2 września 1990 r. w sprawie oznaczania wartości odżywczej środków spożywczych; oraz dyrektywy 2002/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do suplementów żywnościowych; w zakresie określenia limitów tolerancji dla składników odżywczych wymienionych na etykietach”, zwanego dalej „przewodnikiem KE”.

Pismem z dnia 23 grudnia 2014 r., strona została poinformowana o wynikach badań laboratoryjnych oraz o prawie do zbadania próbki kontrolnej zakwestionowanego produktu. Pismo to, po dwukrotnym awizowaniu, zostało zwrócone do inspektoratu 13 stycznia 2015 r. i uznane za doręczone stronie, zgodnie z art. 44 Kpa. W aktach sprawy znajduje się notatka służbowa z dnia 16 stycznia 2015 r., sporządzona przez pracownika inspektoratu, z której wynika, że strona nawiązała kontakt telefoniczny z inspektorem i poprosiła o przesyłanie do niej korespondencji na adres prowadzonej działalności gospodarczej (tj. Al. Armii Ludowej 13A/13B w Warszawie). Strona poinformowała również, że nie będzie wnosila o przebadanie próbki kontrolnej, o czym powiadomi inspektorat na piśmie. Informację tę strona potwierdziła w wiadomości e-mail z dnia 26 stycznia 2015 r.

Uwzględniając prośbę strony dotyczącą adresu do korespondencji (wyrażoną w trakcie rozmowy telefonicznej z dnia 16 stycznia 2015 r. i powtórną w wiadomości e-mail z dnia

17 stycznia 2015 r.), informacja o wynikach badań laboratoryjnych została przesłana na adres prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Z tytułu przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki produktu, zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek produktów przez organy Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 496), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie trybu pobierania i badania próbek produktów”, dyrektor Laboratorium UOKiK w Olsztynie dokonał obliczenia wysokości należności pieniężnej na kwotę 1 167,65 zł – co udokumentowano w piśmie zatytułowanym „Koszty przeprowadzonych badań laboratoryjnych” z dnia 17 lutego 2015 r. nr 21/2015.

W związku ze stwierdzonymi w badanej czekoladzie mlecznej nieprawidłowościami, dotyczącymi informacji o wartości odżywczej w zakresie zawartości cukrów, pismem z dnia 4 marca 2015 r. nr PO.50.JH.24.2015.KP, Mazowiecki WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zobowiązania, na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o Inspekcji Handlowej”, do uiszczenia kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych, informując przy tym o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz składania wniosków dowodowych. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Decyzją oznaczoną datą 1 kwietnia 2014 r. (w wyniku oczywistej omyłki pisarskiej, zamiast datą 1 kwietnia 2015 r.) nr PO.51.KB.13.2015.KP (doręczoną stronie 2 kwietnia 2015 r.), Mazowiecki WIIH zobowiązał stronę do uiszczenia kwoty 1 167,65 zł, stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych.

Pismem z dnia 10 kwietnia 2015 r. (nadanym 13 kwietnia 2015 r. w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego), strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o odstąpienie od obciążania jej kosztami badań laboratoryjnych, co umotywowowała tym, iż informację o odstąpieniu od badań zakwestionowanego produktu (próbki kontrolnej) przesłała do inspektoratu w wiadomości e-mail z dnia 26 stycznia 2015 r., jak również tym, iż kwota tych badań jest dla niej dużym obciążeniem finansowym i odnosi się do produktu wprowadzonego do sprzedaży przez sieć sklepów, gdzie ona jest tylko agentem. Strona wskazała, że w trakcie rozmowy telefonicznej z pracownikiem inspektoratu pouczone ją „żeby pocztą elektroniczną przesłać informację o odstąpieniu od badań, co miało skutkować odstąpieniem od poniesienia kosztów”.

Pismem z dnia 24 kwietnia 2015 r., Prezes UOKiK poinformował stronę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Ustawa o Inspekcji Handlowej stanowi w art. 30 ust. 1, że jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w deklaracji, kontrolowany jest obowiązany do uiszczenia, na wskazany przez odpowiedni organ Inspekcji rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów albo wojewódzkiego inspektoratu, kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań, którą następnie przekazuje się na rachunek dochodów budżetu państwa, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

W myśl § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie trybu pobierania i badania próbek produktów, wysokość należności pieniężnej, określonej w art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, ustala dyrektor laboratorium kontrolno-analitycznego Inspekcji Handlowej, z uwzględnieniem: rodzaju badanego produktu, rodzaju materiałów lub urządzeń użytych w toku przeprowadzania badań, uzasadnionego kosztu pracy jednej osoby w jednym dniu lub godzinie pomnożonego przez liczbę osób i dni lub godzin oraz uzasadnionego kosztu pracy laboratorium.

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 669 z późn. zm.), wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Jakość handlowa została zdefiniowana w art. 3 pkt 5 tej ustawy i oznacza ona cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, jednak nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

W niniejszej sprawie, wyniki badań laboratoryjnych próbki produktu, pobranego w sklepie należącym do strony, przez inspektorów reprezentujących Mazowieckiego WIIH, wykonanych przez Laboratorium UOKiK w Olsztynie, dały podstawę do stwierdzenia, że czekolada mleczna nie spełniała wymagań jakościowych zadeklarowanych przez producenta w tabeli wartości odżywczej na etykiecie opakowania jednostkowego, z uwagi na wyższą zawartość cukrów (tj. stwierdzono $47,9\% \pm 0,9\%$, a deklarowano $34,9\%$), po uwzględnieniu tolerancji na poziomie $\pm 20\%$ w stosunku do wartości zadeklarowanej (według wytycznych zawartych w tabeli 1 rozdziału 3 przewodnika KE).

Z tytułu przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki produktu, organ pierwszej instancji ustalił wysokość należności pieniężnej na kwotę 1 167,65 zł, zgodnie z kosztorysem dyrektora Laboratorium UOKiK w Olsztynie z dnia 17 lutego 2015 r. nr 21/2015.

Wobec powyższego, Mazowiecki WIIH zobowiązał kontrolowanego, to jest – w myśl art. 2 pkt 8 ustawy o Inspekcji Handlowej – przedsiębiorcę Iwonę Boniecką, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą PHU AMG Iwona Boniecka w Warszawie, w drodze

decyzji nr PO.51.KB.13.2015.KP do uiszczenia powyższej kwoty, stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona nie zakwestionowała ustaleń poczynionych przez organ pierwszej instancji w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych, natomiast wniosła o odstąpienie od obciążania jej kosztami tych badań, co umotywowała tym, iż informację o odstąpieniu od badań próbki kontrolnej przesłała do inspektoratu w wiadomości e-mail z dnia 26 stycznia 2015 r., jak również tym, iż kwota tych badań jest dla niej dużym obciążeniem finansowym i odnosi się do produktu wprowadzonego do sprzedaży przez sieć sklepów, gdzie ona jest tylko agentem. Strona wskazała, że w trakcie rozmowy telefonicznej z pracownikiem inspektoratu pouczono ją „żeby pocztą elektroniczną przesłać informację o odstąpieniu od badań, co miało skutkować odstąpieniem od poniesienia kosztów”.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe zarzuty są niezasadne. Jak wynika z treści art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, obowiązek uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów badań laboratoryjnych powstaje zawsze w przypadku stwierdzenia, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w deklaracji i ciąży wyłącznie na kontrolowanym, to jest przedsiębiorcy, którego działalność jest kontrolowana (art. 2 pkt 8 ww. ustawy). Podkreślić należy, że przepis ten nie stanowi podstawy prawnej do przypisania kontrolowanemu odpowiedzialności za to, że zbadany produkt był niezgodny z wymaganiami określonymi w przepisach o jakości handlowej, tylko nakłada na niego obowiązek pokrycia kosztów badań laboratoryjnych w takim przypadku. Bez znaczenia pozostaje zatem fakt, na który strona wskazuje w odwołaniu, że kwota tych badań dotyczy produktu wprowadzonego do sprzedaży przez sieć sklepów, gdzie ona jest tylko agentem.

W niniejszej sprawie, kontrolowanym, z którego oferty handlowej pochodził zbadany i zakwestionowany produkt, była Iwona Boniecka, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą PHU AMG Iwona Boniecka w Warszawie, a więc zobowiązanie tego przedsiębiorcy do uiszczenia kwoty, jako równowartości kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych, było prawidłowe i zgodne z prawem.

Należy zwrócić uwagę, że odpowiedzialność za zgodność produktu z przepisami prawa żywnościowego w zakresie jakości handlowej ponoszą wszyscy uczestnicy obrotu tym produktem, w tym także strona, jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą na etapie sprzedaży detalicznej, co wynika jednoznacznie z treści art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.2.2002 s. 1 z późn. zm.), w świetle którego, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności i pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. Nie ma przy tym znaczenia, na którym etapie stwierdzona w zakresie jakości handlowej niezgodność powstała (por. wyrok Wojewódzkiego

Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 894/10). Dodać należy, że przepis ten został przytoczony w protokole kontroli (karta nr 5), którego odbiór w postaci jednego egzemplarza w dniu 14 listopada 2014 r. pokwitowała strona, nie zgłaszając do niego uwag.

Trudno także zgodzić się z twierdzeniem strony zawartym w odwołaniu, że w trakcie rozmowy telefonicznej z pracownikiem inspektoratu pouczono ją „żeby pocztą elektroniczną przesłać informację o odstąpieniu od badań, co miało skutkować odstąpieniem od poniesienia kosztów”. Należy zauważyć, że w aktach sprawy znajduje się notatka służbowa z dnia 16 stycznia 2015 r., sporządzona przez pracownika inspektoratu, z której wynika, że strona nawiązała kontakt telefoniczny z inspektorem i w kwestii wykonania ponownych badań poinformowała, że nie będzie wносиła o przebadanie próbki kontrolnej, o czym powiadomi inspektorat na piśmie. Strona nie przekazała pisemnego oświadczenia, natomiast informację o odstąpieniu od badań potwierdziła w wiadomości e-mail z dnia 26 stycznia 2015 r. Taka informacja, mając na uwadze przepisy ustawy o Inspekcji Handlowej, nie mogła skutkować odstąpieniem od obciążenia strony kosztami badań laboratoryjnych próbki produktu (art. 30 ust. 1), tylko mogła skutkować zwolnieniem z zabezpieczenia próbki kontrolnej przez organ pierwszej instancji (art. 28 ust. 2).

Należy jeszcze raz podkreślić, że zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, w przedmiocie zobowiązania kontrolowanego do pokrycia kosztów badań laboratoryjnych próbki produktu (bez próbki kontrolnej), niezgodnej z deklaracją producenta zamieszczoną w tabeli wartości odżywczej na etykiecie opakowania jednostkowego i obowiązek ten – jak już wykazano powyżej – powstaje zawsze w przypadku stwierdzenia niezgodności i spoczywa wyłącznie na przedsiębiorcy, którego działalność jest kontrolowana, co w żadnym stopniu nie opiera się na zasadzie jego winy i wynika wprost z przepisu prawa. Należy przy tym zaznaczyć, że przepis ten, jak wynika z dotychczasowego orzecznictwa sądowoadministracyjnego, ma charakter przepisu bezwzględnie obowiązującego i nie przewiduje on możliwości odstąpienia od obciążenia podmiotu, który wprowadza do obrotu produkt niespełniający wymagań jakościowych lub niezgodny z deklaracją, kosztami badań tego produktu (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 lipca 2012 r. sygn. akt II GSK 916/11).

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, zobowiązanie strony, na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, do uiszczenia kwoty 1 167,65 zł, jako równowartości kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych, należy uznać za prawidłowe i zgodne z prawem. Tym samym, wniosek strony o odstąpienie od obciążania jej kosztami badań laboratoryjnych, należy uznać za niezasadny.

O ewentualny zwrot kosztów poniesionych z tytułu badań laboratoryjnych zleconych przez Inspekcję Handlową strona może zwrócić się do dostawcy zakwestionowanej czekolady mlecznej, co jednak nie jest przedmiotem niniejszego postępowania administracyjnego.

W myśl § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek produktów, kwotę, o której mowa w sentencji decyzji należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Warszawie w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja określająca wysokość należności pieniężnej stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
WICEPREZES
Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Iwona Boniecka
ul. Rozłogi 12A lok. 61
01-310 Warszawa
2. Mazowiecki Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Warszawie
3. a/a